

34420 - Cemreleri taşlama sırasında yapılan yanlışlar...

Soru

Cemreleri taşlama sırasında hacıların yaptıkları yanlışlar nelerdir?

Detaylı cevap

Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem kurban gününü şükür vaktinde yedi küçük taş ile Mekke'den sonra gelen ve en uzak cemre olan (Akabe Cemresi) 'ni taşıdığı sabit olmuştur. Ve her bir çakıl taşını atarken tekbir getirdiği de sabit olmuştur. Ve bu taşlar parmak ucuyla veya sapanla atılan taş boyutundadır.

İbn Abbas'tan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: " Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem bineğinin üzerindeyken bana dedi ki: " Benim için yerden taş topla getir." [1] Sonra sapan veya parmak uçlarıyla atılan taş boyutunda taşlar topladım. Eline koydu ve dedi ki: " Bunlar gibisini at.", "Dininizde asla aşırıya kaçmayın. Çünkü sizden öncekiler yalnızca aşırıya kaçtıkları için helak oldular." İbn Mace [2]

Hiz. Aişe'den rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem

şöyle demiştir " Kabe'yi tavaf etmek, Safa ve Merve'yi sa'y etmek ve cemreleri taşlamak yalnızca Allah'ın zikrini icra etmek için farz kılındı."

[3] İşte cemreleri taşlamanın hikmeti de bu.

Hacıların cemreleri taşlama sırasında yaptıkları hatalar çeşitli şekillerde olabilir;

Birincisi: Bazı insanlar, taşlar Müzdelife'den olmadığı zaman kabul olmayacağını zannediyorlar. Bu yüzden onları Mina'ya gitmeden önce Müzdelife'de taş toplamakla meşgul olduklarını görürsün. Bu yanlış bir düşüncedir. Çünkü taşlar her yerden alınabilir. İster Müzdelife'den ister Mina'dan isterse başka bir yerden. Burada amaç taş olması. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem

taşları Müzdelife'den aldığına dair bir şey varid olmamıştır ki buna sünnettir diyelim. Hatta taşların Müzdelife'den alınması vacib bile değildir. Çünkü sünnet ya Rasulullah'ın sözleridir ya fiilleridir ya da ikrarlarıdır. Uygulamalara bakıldığında Müzdelife il ilgili bir şey yoktur.

İkincisi: Bazı insanlar taşları topladığında yıkıyorlar. Ya birisinin üzerine bevletme korkusuna ihtiyaten. Ya da bu taşların temizlenmesi için. Temiz olmasının daha iyi olduğunu zannettiğinden dolayı. Her ne olursa olsun atılacak taşları yıkamak bidattir. Çünkü Rasulullah bunu yapmamıştır. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellemyapmadığı bir şeyi ibadet edinmek bidattir. Eğer bunu ibadet amacıyla yapmazsa da faydasız ve vakti boşa harcama olur.

Üçüncüsü: Bazı insanlar bu cemreleri şeytan olduklarını sanıyorlar nitekim Sanki şeytan önlerindeymiş gibi onların şiddetli, kinli, hiddetli, sinirden gözleri dönmüş bir şekilde taşlarlar. Oysa bu yanlış uygulamadan bir takım kötü sonuçlar meydana gelmektedir:

1- Bu yanlış bir düşüncedir, biz bu cemreleri yalnızca Allah'ın zikrinin yüceltmek, Rasulullah'a tabi olmak, kulluğumuzu yerine getirmek için taşıyoruz. İnsan faydasını bilmeden, yalnızca Allah rızası için bir ibadet yaptığı takdirde kulluğu yerine getirmiş sayılır.

2- İnsan öfkeyle, sinirle, kinle, hiddetle gelir ve insanlara eziyet etmeye başlar. İnsanları göcek gibi görür onları düşünmez, zayıflarına dikkat etmez. Yalnızca kızgın bir deve gibi ilerler.

3- Bu düşüncelerle taşlama Allah'a hakkıyla ibadet ettiğini düşünemez. Bu yüzden meşru zikrin yerini gayrimeşru sözler alır. Bu nedenledir ki o taşlarken şöyle dediğini duyarsın: " Allah'ım şeytana öfke, Rahman'ın rızası için." Cemreyi taşlarken böyle sözlerin meşru olmamasına rağmen böyle der. burda doğru olan Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem 'in yaptığı gibi tekbir getirmektir.

4- Bu bozuk inanca binaen atacağı büyük taşlar aldığını görürsün. Bu zannına binaen taş ne kadar büyük olursa şeytandan intikam olarak da eser olarak da o kadar büyük olacağını düşünür. Ve aynı şekilde ayakkabı, tahta veya buna benzer atılması doğru olmayan şeyler attığını görürsün. Öyleyse bu düşünce yanlış bir düşüncedir dersek, taş atarken

inanacağımız doğru düşünce nedir? Cemreleri taşlarken Allah'ı yücelttiğimizi, O'na ibadet ettiğimizi ve Rasulu'nün sünnetine tabi olduğumuzu düşünürüz.

Dördüncüsü: Bazı insanlar taşların atılacak yere gidip gitmediğini basite alıyorlar, önemsemiyorlar. Eğer taşlar atılacak yere gelmezse taşlama sahih olmaz. Taşların atılacak yere gittiğini kesin bir şekilde bilmesi gerekmez. Ancak zannı galib gelirse yeterli olur. Çünkü o durumda kesin bir şekilde emin olmak imkansızdır.. Çünkü şeriat, insanın şüpheye düştüğü yerlerde galib zanna izin vermiştir. Örneğin namazda "Kaç kıldı? Üç mü dört mü?" bu konuda Rasulullah sallallahu aleyhi vesellemşöyle demiştir: " Doğruyu araştır, sonra namazını onun üstüne tamamla." [4] Bu zann-ı galibin ibadetlerde yeterli olduğunu gösterir. Bu Allah'ın bir kolaylaştırmasıdır. Çünkü yakın bazen imkânsız olur. Eğer taş oradaki boşluğa düşüyorsa bu yeterli olur. Boşlukta kalması veya aşağı yuvarlanması önemli değildir.

Beşincisi: Bazı insanlar taşın ortadaki direğe isabet etmesi gerektiğini düşünüyorlar. Bu da yine yanlış bir düşüncedir. Ortadaki direğe isabet etmesi taşlamanın sıhhati için şart değildir. Bu direk sadece taşların düşeceği yere işaret olsun diye konulmuştur. Atılacak yere düşmüş olması yeterli olur. Direğe değip değmemesi önemli değildir.

Altıncısı: büyük tehlikeli hatalardan bir tanesi de bazı insanlar taşlamayı basite alıyorlar ve yapabileceği halde başka birisini kendi yerine vekil tayin eder. Bu çok büyük bir hatadır. Çünkü cemreleri taşlamak haccın şiarlarından ve ibadetlerindedir. Allahu Teala şöyle buyurmuştur: " Allah için haccı ve umreyi tamamlayın." [5] Bu ayet haccın bütün kısımlarını tamamlamayı kapsıyor. Bu yüzden her insanın taşlama işini kendisinin yapması gerekiyor. Ve başkasını vekil bırakmaması gerekir. Bazı insanlar diyor ki: " Çok kalabalık, bunu yapmak benim için zor." Biz de ona diyoruz ki: " İnsanların Müzdelife'den Mina'ya gittikleri ilk vakit kalabalık oluyorsa, günün sonunda kalabalık olmaz veya gece kalabalık olmaz. Çünkü her ne kadar gündüz efdal olsa da gece taşlamak için doğru bir vakittir. nitekim gündüz kalabalıktan ve ölüm tehlikesini çekmektense gece sakinlik ve huşu içerisinde taşlamak da daha faziletli olabilir. Belki gündüz vaktinde attığı taş yerine isabet etmeyebilir. Burada

mühim olan kalabalığı pahane getirenlere şunu dememizdir:” Allah durumu kolaylaştırmıştır, gece de taşıyabilirsin.

Kadın da aynı şekilde olumsuz bir şey olmasından korkarsa geceye erteleyebilir. Bundan dolayı Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem ailesinden zayıf olanlara (Sevde bint Zema ve benzerleri gibi) onların yerine vekil bırakmaya ruhsat vermemiştir. Eğer müsaade edilecek durumlardansa rasulullah buna izin vermiştir, nitekim insanlar ezici kalabalığından önce Müzdelife’den gecenin sonuna doğru hareket etmelerine izin vermiştir. Ve bu da kadın olduğundan dolayı kimsenin vekil bırakamayacağına dair en büyük delildir.

Eğer insanın gerçekten aciz olduğunu ve taşlamaya güç yetiremeyeceğini farz edersek -ne gece ne gündüz- işte o zaman vekil bırakmanın caiz olmasıyla karşılaşırız. Sahabeden varid olduğuna göre onlar çocukları yerine kendileri taşıyorlardı. Çocuklarının acizliğinden dolayı. Her hâlükârda bu durumu hafife almak -taşlamayı yapamayacak bir özür olmaksızın vekil bırakmayı kastediyorum- büyük bir hatadır. Çünkü bu ibadeti hafife almaktır ve vacibi yerine getirirken tembellik yapmaktır.

[1] - İbn Mace 3029

[2] - İbn Mace -Elbani sahih demiştir 2455

[3] - İmam Ahmed ve Ebu Davud

[4] -Ebu Davud 1020

[5] -Bakara 196